

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Вінницького державного
педагогічного університету
імені Михайла Коцюбинського
" 30 " 01 2019 р. № 16а од__

ПОЛОЖЕННЯ

про організацію самостійної роботи студентів Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського

1. Загальні положення.

Положення про організацію самостійної роботи студентів Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського (далі – Положення) розроблено відповідно до законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», Положення про організацію освітнього процесу у Вінницькому державному педагогічному університету імені Михайла Коцюбинського, Положення про використання Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи у Вінницькому державному педагогічному університету імені Михайла Коцюбинського, Критеріїв оцінювання знань та вмінь студентів Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського.

Це Положення визначає вимоги та умови, необхідні для організації самостійної освітньої діяльності студентів та викладачів, спрямоване на визначення принципів та порядку організації самостійної роботи, створення умов для реалізації єдиного підходу до її організації.

Самостійна робота студента (далі – СРС) – форма організації освітнього процесу, за якою визначені завдання виконуються студентом самостійно, під загальним керівництвом викладача. СРС є засобом вивчення навчального матеріалу під час позааудиторної освітньої діяльності. СРС має на меті розширення теоретичних знань, отриманих студентом за час

навчання, їх поглиблення, удосконалення практичних навичок та компетентностей відповідно до стандартів освіти за обраною спеціальністю.

СРС є основним засобом засвоєння навчального матеріалу у вільний від аудиторних занять час.

2. Зміст і види самостійної роботи студента

Зміст СРС визначається робочою навчальною програмою навчальної дисципліни, завданнями та рекомендаціями викладача. Загалом, самостійна робота включає:

- опрацювання навчального матеріалу;
- підготовку до аудиторних занять (лекцій, практичних, семінарських, лабораторних тощо);
- виконання індивідуальних завдань з навчальної дисципліни протягом освітнього періоду;
- роботу над окремими темами навчальної дисципліни;
- підготовку до всіх видів поточного та підсумкового контролю;
- виконання завдань, передбачених програмою практики;
- науково-дослідну роботу в студентських наукових гуртках, проблемних групах тощо;

Належна організація СРС передбачає:

- готовність студентів до самостійної роботи, мотивованість до набуття необхідних компетентностей;
- наявність та доступність необхідного програмно-методичного забезпечення;
- наявність та доступність відповідної матеріально-технічної бази;
- здійснення регулярного контролю з боку викладача за своєчасністю та якістю виконаної самостійної роботи;
- консультаційна допомога викладача.

3. Організаційно-методичне забезпечення самостійної роботи студента

Навчальний час, відведений на самостійну роботу студента денної форми навчання, регламентується навчальним планом і повинен складати від 1/3 до 2/3 від загального обсягу навчального часу, відведеного на вивчення конкретної навчальної дисципліни. Співвідношення обсягів аудиторних занять і самостійної роботи студентів визначається з урахуванням специфіки та змісту навчальної дисципліни, її місця, значення в реалізації освітньо-професійної програми, а також питомої ваги в освітньому процесі. Зміст самостійної роботи студента з конкретної навчальної дисципліни визначається робочою навчальною програмою і забезпечується навчально-методичними матеріалами, підручниками, навчальними і методичними посібниками, конспектами лекцій, збірниками завдань, комплектами індивідуальних семестрових завдань, практикумами, методичними рекомендаціями з організації самостійної роботи тощо.

Організацію СРС у Педуніверситеті відповідно до встановлених повноважень та обов'язків забезпечують:

- навчально-методичний відділ;
- декани факультетів / директор інституту;
- навчально-методичні комісії факультетів / інституту;
- кафедри Педуніверситету;
- професорсько-викладацький склад Педуніверситету.

Основні напрями, зміст та форми СРС визначають кафедри у відповідності до навчального плану. Викладачі формують тематику СРС, забезпечують та здійснюють контроль за своєчасністю та якістю виконання завдань СРС. Вони ознайомлюють студентів з формами методикою організації і проведення самостійної роботи, критеріями оцінювання.

4. Матеріально-технічне та інформаційне забезпечення самостійної роботи студента.

Самостійна робота студента з конкретної навчальної дисципліни може здійснюватись у бібліотеці, в навчальних кабінетах і лабораторіях, комп'ютерних класах Педуніверситету, на базах практик, а також в домашніх умовах.

Самостійна робота проводиться згідно із заздалегідь складеним графіком, що доводиться до відома студентів на початку освітнього періоду. У Педуніверситеті створюються усі умови, необхідні для успішної СРС. Зокрема, забезпечується доступ до освітньої бази, комп'ютерних класів, бібліотечного фонду. В усіх навчальних приміщеннях забезпечується вільний доступ до мережі Інтернет (WiFi).

Самостійна робота студентів може також проводитись на базах практик в період проведення всіх видів навчальних та виробничих практик.

При проведенні самостійних лабораторних досліджень з метою безпечного проведення робіт студенти ознайомлюються з правилами техніки безпеки, протипожежними заходами, правилами особистої гігієни, способами надання першої медичної допомоги при нещасних випадках і т.п.

5. Методичне забезпечення самостійної роботи.

СРС забезпечується навчально-методичними матеріалами, включеними до кейсів навчально-методичного забезпечення навчальної дисципліни. До них належать: навчальні та робочі навчальні програми навчальних дисциплін; методичні рекомендації та посібники з організації СРС; перелік завдань та графіки їх виконання; системи контролю і критерії оцінювання; тематика індивідуальних навчально-дослідних завдань, рефератів та есе; тематика курсових робіт; зразки оформлення індивідуальних завдань, передбачених робочою навчальною програмою навчальної дисципліни. Методичне забезпечення СРС може передбачати й засоби самоконтролю (наприклад, тести).

Кейси навчальних дисциплін, в тому числі матеріали СРС, мають зберігатися на кафедрі у паперовій та/або електронній формі і бути доступними для студентів, в тому числі шляхом розміщення на офіційних вебсайтах Педуніверситету, факультетів/інституту, кафедр чи персональних сайтах (сторінках) викладачів.

6. Організація та планування самостійної роботи студентів.

Організація СРС залежить від структури, характеру та особливостей навчальної дисципліни, що вивчається, обсягу годин, виділених на її вивчення, виду завдань для самостійної роботи, рівня підготовки студента та умов освітньої діяльності.

Мінімальна кількість годин на самостійну роботу на один кредит ЄКТС (30 годин) у Педуніверситеті становить:

- для студентів ступеня вищої освіти бакалавра – 14 годин;
- для студентів ступеня вищої освіти магістра – 20 годин.

Для студентів заочної форми навчання максимальна кількість контактних годин і годин самостійної роботи визначається шляхом множення годин, визначених для студентів денної форми навчання, на 0,3 з подальшим округленням до парного числа.

Визначення змісту СРС, форм та методів її організації покладається на кафедру. Формування змісту самостійної роботи включає:

- визначення та обґрунтування необхідного переліку розділів, тем, питань, завдань, що виносяться на СРС;
- визначення змісту та обсягу теоретичної навчальної інформації та практичних завдань з кожної теми, які виносяться на СРС;
- вибір форм самостійної роботи студентів відповідно до сучасних освітніх технологій;
- встановлення методів контролю за самостійним виконанням студентами завдань;
- розробка критеріїв оцінювання результатів СРС.

На самостійне опрацювання студентів виносяться, як правило, навчальні матеріали, які за рівнем складності доступні для самостійного опрацювання. Вони мають розширювати, доповнювати, конкретизувати знання, набуті під час аудиторної роботи. Визначення тематики СРС, не в останню чергу, має враховувати ступінь навчально-методичного забезпечення навчальної дисципліни та доступність джерел інформації.

Робочі навчальні програми дисциплін, що складаються науково-педагогічними та педагогічними працівниками Педуніверситету з компонентою СРС, обговорюються на кафедрі та затверджуються у встановленому порядку. В частині СРС вони мають передбачати:

- визначення в кожній темі навчальної дисципліни питань, які виносяться на самостійну роботу, з посиланнями на основну та додаткову літературу;

- перелік рекомендованої літератури до практичних та семінарських занять;

- визначенням кількості годин на їх вивчення.

На початку освітнього періоду студенти, які розпочинають вивчення навчальної дисципліни, мають бути ознайомлені щодо системи організації самостійної роботи. Їм може надаватися додаткова інформація щодо літератури, інформаційних ресурсів, особливостей категорійного апарату та ступінь вивченості проблеми.

7. Система контролю та оцінювання самостійної роботи студентів.

Оцінювання СРС здійснюється шляхом проведення відповідних контрольних заходів. Контрольні заходи, їх види та форми визначаються робочою навчальною програмою навчальної дисципліни. Вони можуть включати як поточний, так і підсумковий контроль.

Завданням поточного контролю є систематична перевірка розуміння та ступінь засвоєння самостійно вивченого матеріалу, виконання практичних, лабораторних робіт, умінь самостійно опрацьовувати тексти, складання

конспекту, написання звіту, реферату, здатності публічно чи письмово представляти певний матеріал. Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних, семінарських та лабораторних занять або у встановлений графіком час. Безпосередньо форма проведення поточного контролю і система оцінювання рівня знань студента визначаються кафедрою.

При проектуванні оцінювання під час поточного контролю має забезпечуватися зворотній зв'язок: студенти повинні мати можливість використати результат оцінювання так, щоб поліпшити свої показники під час наступного оцінювання. Упродовж одного тижня після оголошення результатів поточного контролю (але не пізніше початку семестрового контролю) здобувач освіти може звернутися до викладача (оцінювача) за роз'ясненням та/або з незгодою щодо отриманої оцінки. Рішення щодо висловленої здобувачем незгоди приймає оцінювач. У разі потреби розпорядженням завідувача кафедри може створюватись комісія з відповідних фахівців.

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів самостійної роботи студента протягом певного освітнього періоду (семестру, періоду викладання навчальної дисципліни) на його завершених етапах.

Контроль СРС здійснюється в залежності від виду самостійної роботи і передбачає такі форми: тестування, контрольна робота, колоквіум, конференція, співбесіда тощо.

Контрольні заходи можуть здійснюватись як контактено (аудиторно), у форматі академічної групи /курсу/поток, так і безконтактено, в он-лайн чи оф-лайн режимі. Результати будь-якого виду контролю обов'язково доводяться до відома студентів.

Критерії оцінювання СРС розробляються науково-педагогічним працівником і вносяться до робочої навчальної програми дисципліни. Критеріями оцінювання можуть бути:

- повнота розкриття питання, вільне володіння матеріалом;

- логіка викладення, культура мовлення;
- аргументованість, аналітичні міркування;
- уміння робити порівняння, висновки;
- підготовка та презентація матеріалу за допомогою комп'ютерної техніки.

Оцінки/бали, одержані студентами за виконання різних видів самостійної роботи, заносяться до Журналу академічної групи та входять до підсумкової кількості балів, набраних студентом.

Начальник навчально-методичного відділу

Т.Ф.Гонтар